

*“Wat wil je worden?”, vroeg de juf in de 3de klas.
Ik keek haar aan en wist het niet.
Ik dacht dat ik al iets was.*

*positieve
revolutie*

Waarderende benadering en talentontwikkeling in het onderwijs

onze@positieve-revolutie.nu

“Appreciative Inquiry, is dat niet gewoon EHNO, Eerste Hulp Na Onderwijs?”

Dit vroeg Nathalie Van Renterghem (2011) van Inspinazie, een gezelschap dat improvisatietheater brengt voor en op de werkvloer, zich af na haar deelname aan de Open Appreciative Inquiry Ontmoeting op 31 maart. Met deze vraag legt Nathalie de vinger op de wonde: ons onderwijs kent een hardnekkige vergroeiing met het deficiëntieperspectief. Kinderen worden gedefinieerd in termen van datgene wat ze nog niet kunnen of weten. Een kind is maar datgene wat het niet is en nog moet worden. Deze tweet van @hetkind is hiervan een prachtig voorbeeld.

Als kind moet je in het onderwijs die dingen worden die je nog niet bent. Je moet hierbij maar het geluk hebben dat je net die talenten hebt die passen bij dit onderwijs. Want dan vergaat het je goed: lang kunnen stilzitten, goed kunnen luisteren, iets hebben met woorden, goed kunnen analyseren, structureren, leesbare notities maken, memoriseren en je gedachten goed kunnen verwoorden. Als je dit allemaal niet goed kan, dan heb je pech. En dan loop je het risico om op je achttiende het gevoel te hebben dat er nog steeds niets van je geworden is. Dat je in niets uitblinkt en middelmatig bent. We doen in onze samenleving nog veel te weinig met talenten die niet passen in het klassieke plaatje van het onderwijs. Op deze manier wordt een groot aantal talenten niet of veel te laat opgemerkt. Veel mensen die het waar hebben gemaakt in onze maatschappij werden in hun talent niet of veel te laat gezien.

De Positieve Revolutie

Steeds meer scholen en organisaties in en rond het onderwijs stellen vast dat het hoog tijd is voor verandering. In september 2010 kreeg deze verandering een concrete vorm als de Positieve Revolutie, de beweging die zich inzet voor de ondersteuning en stimulatie van waardierend en talentgericht onderwijs. Als startactie werden op verschillende plaatsen, waaronder het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming, door revolutionairen T-brillen uitgedeeld aan de massa.

“De hoog technologische glazen van de T-bril geven je een 3-dimensioneel T-zicht waarmee je dwars door kleren de verborgen en niet-verborgen talenten van personen in je vizier kan aanschouwen.”

Op de keerzijde van de T-brillen werd voor meer informatie doorverwezen naar de website van de Positieve Revolutie. Heel even dachten sommige onderwijswatchers dat het om een stunt van Vlaams Onderwijsminister Pascal Smet ging. Al snel bleek echter dat de Positieve Revolutie het werk was van een groepering met diepe wortels in veel scholen en organisaties.

Revolutionaire activiteiten

Wat kan je van de Positieve Revolutie aan concrete activiteiten verwachten? We organiseren werkavonden waar ontmoeting en uitwisseling op het thema waardierend en talentgericht onderwijs kan plaatsvinden. We ontwerpen en geven workshops rond overtuigingen over talentontwikkeling en reiken daarbij theoretische kaders en vocabularium aan om talentontwikkeling in de eigen onderwijsinstelling betekenis te geven. Good practices worden verkend als inspiratie om eigen projecten te ontwikkelen. We bezoeken daarvoor revolutionaire praktijken en maken overzichten van alle werkvormen en materialen die we op onze weg tegenkomen.

“Good teaching cannot be reduced to technique; good teaching comes from the identity and integrity of the teacher.”

Deze quote van Parker Palmer (2007) geeft mooi weer wat we met de revolutie uiteindelijk willen bereiken in het werken met mensen. In de eerste plaats in appreciative pedagogy,

zoals Yballe en O'Connor (2000) de toepassing van AI in het onderwijs noemen, een filosofie, een identiteit waarmee mensen zich moeten kunnen identificeren. Ook Meijer, Kort-hagen en Vasalos (2009) spreken over deze verbinding tussen het professionele handelen en het persoonlijke zijn als hij over 'presence' spreekt als het volledig zichzelf kunnen zijn. Gebruiksklare werkvormen, test en spelboxen komen wat ons betreft op een tweede plaats als een veruiterlijking van de identiteit. Maar het hoeft ook niet altijd even serieus voor de revolutie. Voor veel professionals is het werken aan innovaties in hun organisatie iets dat 'bovenop' hun reguliere opdracht komt en veel inspanning vraagt. Als geschenkje voor deze inspanning leveren we via onze website graag ook een beetje ontspanning aan in de vorm van mopjes, quotes, film- en televisietips, rebussen of raadseltjes. We crashen ook met regelmaat interessante lezingen om onze boodschap en flyers op een ludieke manier te verspreiden en houden 'overvallen' op professionaliseringsactiviteiten van lerarenteams om ons manifest toe te lichten. We maakten ook een reeks Talent Van Vlaanderen waarin verschillende bekende Vlamingen werden geïnterviewd over hun talent en over de rol die het onderwijs voor hen in de ontdekking en ontwikkeling van dat talent gespeeld heeft.

Over onze interessantste bezigheden en ontdekkingen communiceren we via twitter, facebook en onze website (blog). Omdat wát de positieve revolutie precies doet nergens staat vastgelegd op papier komen de revolutionairen en hun kameraden en bondgenoten geregeld samen voor overleg. De beweging groeit bijzonder organisch op basis van inspirerende ontmoetingen en uitdagende vragen die ons pad kruisen. Een gevolg van deze organische groei is dat de beweging niet alleen bottom up ontstaan is maar zich ook in de 'bottom' verder blijft ontwikkelen. Dit is wat er moet gebeuren, willen we over 100 jaar kunnen terugkijken op een drastische ommekeer in de onderwijsbenadering.

Wikipedia 2111

In 2111 zouden we bij een search op Wikipedia graag de positieve revolutie terugvinden in de lijst van maatschappelijke revoluties zoals de industriële en de seksuele revolutie (Wikipedia, 2011). Onder de positieve revolutie zouden we ooit graag het volgende kunnen lezen.

De positieve revolutie vond plaats in de eerste helft van de 21ste eeuw en betekende een ommekeer in de heersende onderwijsbenadering. Vóór de positieve revolutie werden kinderen in hoofdzaak benaderd als on-vaardige niet-volwassenen waar-

*positieve
revolutie*

van de gebreken moesten weggewerkt worden. Dit deficiëntieperspectief werd vanaf begin 21ste eeuw verlaten toen het geen antwoord kon vinden op de toenemende problemen op vlak van schoolmoeheid, studiekeuzebegeleiding, reproductie van sociale ongelijkheid en overdiagnosticering van leer- en gedragsstoornissen. Het onderwijs volgens het waarderende perspectief deed haar intrede en kon zich bijzonder snel verspreiden door de vereniging van de krachten van verschillende stakeholders van het onderwijs. Het waarderende perspectief definieerde kinderen niet langer in termen van hun zwaktes die weggewerkt moesten worden maar in termen van hun sterktes die erkend en gestimuleerd moesten worden. Met deze revolutie brak een belangrijke periode van maatschappelijke bloei aan die zou resulteren in de vele innovaties en het verhoogde welbevinden van de diamanten eeuw die we nu kennen.

In de schaduw achter de Positieve Revolutie

Wie er precies ‘achter’ de Positieve Revolutie zit geeft de revolutie niet graag prijs. Wél kan verteld worden dat vijf laatstejaarsstudenten zich als eindproduct en belangrijkste stakeholder van het onderwijssysteem niet konden neerleggen bij de heersende onderwijsbenadering. Over haar directe scheppers wil de revolutie verder alleen het volgende gezegd hebben: “Wie de schijnwerpers wil richten op inspirerende mensen, praktijken en materialen, kiest voor een plek in de schaduw.” Door zich in deze symbolische schaduw te zetten, benadrukt de revolutie dat ze de ‘bedenkers’ overstijgt en altijd overstegen heeft.

Wie precies achter dit artikel gaat is en blijft een anonieme revolutionair, die in september 2010 startte met de Positieve Revolutie, masterstudent is aan de Vrije Universiteit Brussel en onderzoek doet naar de leermogelijkheden op school voor leraars in opleiding. Deze revolutionair liep stage bij Kessels & Smit The Learning Company, een hecht internationaal netwerk van professionals met een passie voor leren en ontwikkeling, en ondertussen bondgenoot van de Positieve Revolutie. onze@positieve-revolutie.nu

Referenties

- Meijer, P. C., Korthagen, F. A. J., & Vasalos, A. (2009). Supporting presence in teacher education: the connection between the personal aspects of teaching. *Teaching and Teacher Education*, 25, 297-308.
- Palmer, P. J. (2007). *The courage to teach. Exploring the Inner Landscape of a Teacher's Life*, 10th Anniversary Edition. San Francisco: Jossey-Bass.
- Van Renterghem, N. (2011, 1 april). *To be AI or not to be AI*. Verkregen op 30 april 2011 van <http://improvisatietheater.wordpress.com/>
- Wikipedia. (2011, 22 februari). *Lijst van revoluties*. Verkregen op 30 april 2011 van http://nl.wikipedia.org/wiki/Lijst_van_revoluties
- Yballe, L., & O'Connor, D. (2000). Appreciative Pedagogy: constructing positive models for learning. *Journal of Management Education*, 24(4), 474-483.

Los de woordzoeker op en win een geheime ontmoeting met een positief revolutionist

Kan jij de activiteiten van de positieve revolutie terugvinden in onderstaande woordzoeker? Vorm met de overgebleven letters een sleutelbegrip, stuur je antwoord naar onze@positieve-revolutie.nu en maak kans op een geheime ontmoeting met één van onze revolutionairen! Activiteiten die in de woordzoeker verstopt zitten: werkavonden, workshops, literatuur, filmpjes, interviews, razzias, good practices, lezingen, werkvormen, tools, flyeren, overleg, twitter, facebook, blog, ontmoeting, quotes, mopjes, rebussen, manifest. Sleutelbegrip: A . . . . . Y

T P G M O P J E S P K E B
 O N N E R E Y L F R O L S
 O E I E G E L R E V O L P
 L D T C I A T I V G B I O
 S N E G N I Z E L E E T H
 G O O D P R A C T I C E S
 P V M A N I F E S T A R K
 E A T S E J P M L I F A R
 D K N R E B U S S E N T O
 A R O R A Z Z I A S G U W
 W E R K V O R M E N O U J
 S W E I V R E T N I G R K
 R E T T I W T S E T O U Q